

Bruxelles, 3. studenoga 2023.
(OR. en)

14108/23

SPORT 34

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Sigurno okruženje u sportu – rasprava o politikama

Nakon savjetovanja s članovima Radne skupine za sport predsjedništvo je pripremilo priloženi informativni dokument, koji se dostavlja kao temelj za raspravu o politikama na sastanku Vijeća za obrazovanje, mlade, kulturu i sport 23. i 24. studenoga 2023.

ŠPANJOLSKO PREDSJEDANJE VIJEĆEM EU-a 2023., SPORT
OSNOVNE INFORMACIJE ZA POLITIČKU RASPRAVU VIJEĆA MINISTARA
24. studenoga 2023.

Sigurno okružno u sportu

Sport se smatra jednom od najkorisnijih aktivnosti za ljudsko zdravlje, kako tjelesno tako i mentalno, važan je za društvenu integraciju i uključenost, a obuhvaća socijalnu, osobnu, gospodarsku i reputacijsku dimenziju, posebno kada je riječ o natjecateljskom sportu.

Europska unija temelji se na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, kako je utvrđeno u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Povelja Europske unije o temeljnim pravima objedinjuje najvažnije osobne slobode i prava građana EU-a u jednom pravno obvezujućem dokumentu.

U rezoluciji Vijeća iz studenoga 2021. utvrđene su ključne značajke europskog modela sporta, kao što su sloboda udruživanja, piramidalna struktura, otvoren sustav promaknuća i nazadovanja, pristup na lokalnoj razini i solidarnost, uloga u nacionalnom identitetu, izgradnja zajednice i strukture koje se temelje na dobrovoljnim aktivnostima. Ujedno su prepoznate društvene, obrazovne, kulturne i zdravstvene uloge sporta, u skladu s relevantnim odredbama prava EU-a. Nadalje, u toj se rezoluciji države članice, Europsku komisiju i sportski pokret poziva da poštuju i promiču temeljna i ljudska prava u sportu i putem njega.

Vrijednosti europskog modela sporta izravno su povezane s osiguravanjem sigurnijeg sportskog okružja za sve.

Zdravlje i sigurnost ključni su elementi koje je potrebno uzeti u obzir kako bi se ostvarile pune pojedinačne i zajedničke dobrobiti sporta. Postoji niz čimbenika koje treba uzeti u obzir kad je riječ o sportskom okružju, kao što su tehnička i logistička pitanja, društvena pitanja, pitanja povezana s okolišem te opće zdravstveno stanje osoba koje u njemu sudjeluju.

Svaki od tih čimbenika podrazumijeva znatne izazove na kojima će trebati raditi u bliskoj budućnosti.

Prvi od tih izazova odnosi se na sigurnu sportsku infrastrukturu i sportske objekte jer bavljenje sportom ne bi smjelo predstavljati nikakav rizik za zdravlje i sigurnost. U tom pogledu postoji niz elemenata koje treba uzeti u obzir, kao što su dob sudionika i vrsta sporta. Pri planiranju i projektiranju sportskih objekata i prostora te upravljanju njima prednost bi trebalo dati uspostavi protokola za izvanredne situacije, kao i mjerama za pristupačnost, certificiranju održivosti i pregledima održavanja prostora. Kratkoročno, srednjoročno i dugoročno rješavanje tih elemenata moglo bi imati izravan i pozitivan učinak na pojedince, uz istodobno promicanje poticajnih i uključivih društava koja su posvećena dobrobiti i zaštiti svojih građana.

Iz društvene i kulturne perspektive, zdravlje i sigurnost te medicinski i higijenski aspekti masovnih događanja i sportskih natjecanja ključni su za bavljenje sportom u sigurnom okružju. Strukturni elementi, kao što je kvaliteta samih objekata, imaju važnu ulogu u pogledu sigurnosti, a imaju je i logistika, organizacija i upravljanje kad je riječ o osoblju te zatvorenim i otvorenim prostorima. Za postizanje sigurnog okružja u sportu ključno je sudjelovanje sigurnosnog osoblja (policijskih i sigurnosnih tijela).

S obzirom na posebne pravne, pravosudne, kulturne i povijesne okolnosti u svakoj državi članici, kao i na specifičnu prirodu i ozbiljnost pitanja zaštite i sigurnosti, pristup sigurnom okružju u sportu mora biti sveobuhvatan i cjelovit. Stoga bi trebalo uspostaviti učinkovite međunarodne, nacionalne i lokalne saveze kako bi se oblikovao integriran i uravnotežen višeinstitucijski pristup jamčenju sigurnog okružja u sportu.

Jedan od glavnih izazova u tom pogledu nedvojbeno je prepoznavanje, sprečavanje i reagiranje na rasistički, ksenofobni ili govor mržnje. Osim toga, nasilje povezano sa sportom ponekad se može proširiti izvan samog sportskog događanja i predstavljati opasnost za širu javnost. Stoga bi bilo vrlo korisno da nadležna tijela i sigurnosno osoblje razmjenjuju informacije o profilima rizičnosti na sportskim događanjima. Također bi bilo korisno ulagati u tečajeve osposobljavanja o kontroli mase, sprečavanju nasilja i vandalizmu kako bi se na sportskim i svim drugim masovnim događanjima zajamčilo sigurno i zaštićeno okružno i ozračje dobrodošlice.

Sport ima važnu ulogu u uključivanju i promicanju vrijednosti kao što su suradnja, solidarnost, pravda i demokracija. Taj pristup mora započeti u školama i biti popraćen odgovarajućim i proporcionalnim mjerama kao dio šire strategije sigurnosti i zaštite, kako bi se zajamčila sigurna sportska događanja koja su privlačna svima.

Javna tijela ili nadležna tijela također bi trebala donijeti norme ili provoditi mehanizme kojima se jamči učinkovitost postupaka, protokola i sustava zaštite i sigurnosti.

Važan element rasprave o sigurnom okružno u sportu jest i zdravlje.

Sport donosi neosporne koristi za zdravlje, ali može predstavljati i rizik ako se njime ne bavi u sigurnom okružno ili ako sport kojim se osoba bavi nije prikladan za nju, zbog čega bi mogla biti izložena riziku od nesreća, ozljeda ili bolesti. Kako bi se ti rizici sveli na najmanju moguću mjeru, prije početka nove sportske aktivnosti trebalo bi obaviti liječnički pregled za bavljenje sportom. Time bi se procijenila prikladnost osobe za određeni sport i otkrile bolesti ili zdravstvena stanja zbog kojih se toj osobi ne preporučuje bavljenje određenim sportom. Takvim bi se pregledom smanjio i broj slučajeva iznenadne smrti u sportu jer bi se unaprijed ustanovila određena zdravstvena stanja. Svima koji se bave tjelesnom aktivnošću ili amaterskim sportom preporučuje se da obave liječnički pregled, a bilo bi preporučljivo i da to postane obveznim na početku sezone i za dobivanje dozvole za bavljenje tim sportom. Kad je riječ o sportašima na visokoj razini, bilo bi preporučljivo i da sudjeluju u programu praćenja zdravlja. Odgovarajuću zdravstvenu pomoć trebalo bi pružati i u sportskim objektima i na mjestima natjecanja, posebno pri velikim događanjima.

Jednako je važno uvesti minimalne zahtjeve za vještine i kompetencije trenera jer su oni ključni akteri promjena u društvu. Zato treneri moraju preuzeti odgovornost za osiguravanje da je njihov rad siguran i etičan te na dobrobit sudionika ili sportaša.

S društvenog gledišta utvrdili smo različita područja na kojima je potrebno raditi kako bismo osigurali sigurno okružno za sport.

Prvo, sport u djetinjstvu važan je za pravilan tjelesni, društveni, emocionalni i psihički razvoj djece. Ako postoje bilo kakve naznake zlostavljanja, uznemiravanja, nasilja ili fizičke, psihičke ili društvene agresije, nastavnici i lokalna tijela moraju surađivati kako bi se djecu zaštitilo.

U Komisijinoj studiji iz 2019. o zaštiti djece u sportu utvrđena su dva glavna područja u vezi sa zaštitom djece u sportu kojima je potrebno posvetiti pozornost, a to su konceptualizacija nasilja nad djecom u sportu (što obuhvaća pitanja kao što su psihičko zlostavljanje, maltretiranje ili prekomjerno treniranje, kojima je u prošlosti posvećivano manje pozornosti) i odgovarajuće zaštitne mjere te razvoj dosljednijih standarda i praksi zaštite (kao što su potreba za odgovarajućim razinama upravljanja i osmišljavanje jasnijih smjernica za dionike i stručnjake).

Drugo, uvjeti moraju biti takvi da sve osobe s invaliditetom mogu sudjelovati u sportu u ravnopravnom i sigurnom okružno, uzimajući u obzir potrebe prilagođenog sporta.

Treće područje odnosi se na borbu protiv seksualnog nasilja kako nad muškarcima tako i nad ženama. U skladu s ciljem uspostave sigurnog okružja u sportu, potrebno je razmotriti mjere za borbu protiv seksualnog nasilja, kao i verbalnog, fizičkog ili psihičkog zlostavljanja i uznemiravanja. Sportski savezi trebali bi izraditi akcijske planove, razviti kanale za prijavu i uspostaviti mehanizme za sprečavanje zlouporabe i osiguravanje sigurnog okružja za sve sportove.

1. Koje su najuspješnije mjere koje su poduzete u vašoj zemlji za promicanje sigurnog okružja u sportu?
2. Koje bi mjere trebalo koordinirati na europskoj razini za promicanje sigurnog okružja u sportu?
